

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego
Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego

MATERIAŁY I SPRAWOZDANIA
Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego

Tom XXXVII

Rzeszów
2016

Komitet Redakcyjny:
Sylwester Czopek, Václav Furmánek (Słowacja), Diana Gergova (Bułgaria),
Sławomir Kadrow, Michał Parczewski, Aleksandr Sytnyk (Ukraina)

Zespół stałych recenzentów:
Jan Chochorowski, Igor Chrapunov (Krym), Wojciech Chudziak, Eduard Droberjar (Czechy),
Lubomira Kaminská (Słowacja), Przemysław Makarowicz, Anna Zakościelna

Pozostali recenzenci tomu XXXVII:
Wojciech Blajer, Andrzej Buko, Jan Burdukiewicz, Lech Czerniak, Marek Florek, Maciej Kaczmarek,
Sławomir Kadrow, Andrzej Kokowski, Marek Nowak, Seweryn Rzepecki, Paweł Valde-Nowak

Redaktor
Sylwester Czopek
(sycz@archeologia.rzeszow.pl)

Sekretarze Redakcji:
Joanna Ligoda, Joanna Podgórska-Czopek
(archo@muzeum.rzeszow.pl)

Strona internetowa czasopisma:
http://www.archeologia.univ.rzeszow.pl/?page_id=337

Tłumaczenia
Barbara Jachym – język niemiecki
Beata Kizowska-Lepiejza, Paweł Wit Zagórski – język angielski
oraz autorzy

Zdjęcie na okładce:
Ozdoba brązowa z Kułakowic Długich, pow. hrubieszowski (fot. A. Hyrchała)

© Copyright by Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
© Copyright by Instytut Archeologii UR
© Copyright by Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Zimowit”

ISSN 0137-5725
DOI: 10.15584/misroa

WYDAWCA

Muzeum Okręgowe
w Rzeszowie
35-030 Rzeszów
ul. 3 Maja 19
tel. 17 853 52 78

Instytut Archeologii
Uniwersytetu Rzeszowskiego
35-015 Rzeszów
ul. Moniuszki 10
tel. 17 872 15 90

FUNDACJA

RZESZOWSKIEGO OŚRODKA
ARCHEOLOGICZNEGO

Fundacja Rzeszowskiego
Ośrodka Archeologicznego
35-015 Rzeszów
ul. Moniuszki 10
tel. 17 872 15 81

Oficyna Wydawnicza
„Zimowit” sp. z o.o.
35-105 Rzeszów
ul. Boya Żeleńskiego 27
oficyna.zimowit@gmail.com

*W 2016 roku
Profesor Sławomir Kadrow
obchodzi 60-lecie urodzin.
Z tej okazji wybitnemu badaczowi
neolitu i wczesnej epoki brązu
ten tom poświęcamy*

Redakcja

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Jubileusz Profesora Sławomira Kadrowa	9

STUDIA I MATERIAŁY

Dariusz Bobak, Marta Połtowicz-Bobak, Zdzisław Jary, Jerzy Raczyk, Piotr Moska , Chronologia osadnictwa szeleckiego na stanowisku Lubotyń 11, pow. głubczycki, w świetle bayesowskiego modelowania datowań	11
Sergii Telizhenko , The ceramic complex of the neolithic feature 17 of the multilayered site Ratniv-II (Volyn, western Ukraine)	23
Mateusz Kalita, Agnieszka Kukułka, Barbara Szpunar, Andrzej Szpunar , Materiały wczesnoneolityczne ze stanowiska Biesiadki 16, gm. Gnojnik	35
Dariusz Król , Nekropole z bezkomorowymi grobowcami kultury pucharów lejkowatych w Polsce południowo-wschodniej w dorzeczach Wisły i Sanu. Przegląd historii i stanu badań	53
Małgorzata Rybicka , Nowe dane w kwestii datowania kultury pucharów lejkowatych na Podgórzu Rzeszowskim	69
Joanna Adamik, Marcin Burghardt, Wojciech Rajpold , Materiały kultury trzcinieckiej i tarnobrzeskiej kultury łużyckiej ze stanowiska Wierzawice 4, pow. leżajski w świetle analiz archeologicznych	85
Joanna Rogóż , Pochówki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej ze stanowiska nr 4 w Wierzawicach, gm. Leżajsk, woj. podkarpackie w aspekcie badań antropologicznych	125
Dariusz Bobak, Katarzyna Trybała-Zawiślak , Statystyczna analiza zespołów grobowych z cmentarzyska tarnobrzeskiej kultury łużyckiej w Kłyżowie, pow. stalowowolski	143
Elżbieta Małgorzata Kłosińska , Metallurgical production of the Lusatian culture in the Lublin region – discussion questions	153
Marcin Burghardt , Wyznaczniki płci w grobach ludności grup leśnostepowych kultury scytyjskiej	165
Tomasz Bochnak, Piotr N. Kotowicz, Zuzanna Opielowska , Dwa celtyckie depozyty przedmiotów żelaznych z Pakoszówki, pow. sanocki	209
Joanna Żółkowska , Przyczynek do badań nad wczesnośredniowiecznymi zawieszkami z wizerunkami przypisywanymi św. Jerzemu. Znaleźiska z obszaru Polski	247

SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

Piotr Wroniecki, Artur Jedynak , Badania geofizyczne i wykopaliskowe na stanowisku 63 w Krzczonowicach, pow. ostrowiecki, w latach 2010–2011	279
Andrzej Pelisiak , Nowe znaleziska z neolitu i wczesnej epoki brązu z polskich Bieszczadów Wysokich	293
Elżbieta Małgorzata Kłosińska , Contribution to identification of the Lublin region links with the East Baltic milieu in the Bronze Age	299
Katarzyna Trybała-Zawiślak , Obiekt ze „scyto-tracką” ceramiką toczoną z osady tarnobrzeskiej kultury łużyckiej na stan. 6 w Dębiniu, pow. łańcucki	309
Kamil Karski, Monika Kuraś, Tomasz Tokarczyk , Grot włóczni z okresu rzymskiego odkryty w miejscowości Gorzyce, powiat tarnobrzeski	319
Ігор А. Готун, Сергій А. Горбаненко, Марина С. Сергєєва , Житло з софіївської борщажівки та прояви одного із давніх слов'янських обрядів	325

Rafał Niedźwiadek , Pochówki w kryptach pod południową nawą kościoła pojezuickiego pw. św. Jana w Lublinie	333
---	-----

RECENZJE I POLEMIKI

Jan Dąbrowski , <i>O szacowaniu znaczenia brązów. Na marginesie opracowania W. Rajpolda „Zabytki brązowe a archeologia osadnictwa na przykładzie Polski południowo-wschodniej”</i>	369
Tadeusz Malinowski , (rec.) Marta Kalisz-Zielińska, „ <i>Józef Kostrzewski jako prekursor edukacji muzealnej w Polsce po II wojnie światowej</i> ”, [w:] Alicja Pihan-Kijasowa, Danuta Konieczka-Śliwińska (red.) „ <i>Nie zgaśnie pamięć o Waszej pracy. Założyciele Uniwersytetu Poznańskiego</i> ”, Poznań 2016, s. 105–114	371
Edyta Anna Marek , (rec.) Leszek Gardęła, <i>Scandinavian Amulets in Viking Age Poland</i> , Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Rzeszów 2014, 166 stron, ISBN 978-83-7667-197-0	375

„AAC”	– „Acta Archaeologica Carpathica”, Kraków
„AAR”	– „Analecta Archaeologica Resoviensia”, Rzeszów
„APolona”	– „Archaeologia Polona”, Warszawa
„APolski”	– „Archeologia Polski”, Warszawa
„APŚ”	– „Archeologia Polski Środkowowschodniej”, Lublin
„AR”	– „Archeologické Rozhledy”, Praha
„AS”	– „Arheologičeskij Sbornik”, Leningrad
„FAP”	– „Fontes Archaeologici Posnaniensis”, Poznań
„IA”	– „Informator Archeologiczny”, Warszawa
„MA”	– „Materiały Archeologiczne”, Kraków
„Mat. Star.”	– „Materiały Starożytne”, Warszawa
„Mat. Star. Wcz.”	– „Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne”, Warszawa
„(M)SROA”	– „(Materiały) i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego”, Rzeszów
„PMMAiE”	– „Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”, Łódź
„Prz. Arch.”	– „Przegląd Archeologiczny”, Poznań, Wrocław–Poznań
„RPrzemyski”	– „Rocznik Przemyski”, Przemyśl
„Sil. Ant.”	– „Silesia Antiqua”, Wrocław
„Slav. Ant.”	– „Slavia Antiqua”, Poznań
„Spr. Arch.”	– „Sprawozdania Archeologiczne”, Kraków
„WA”	– „Wiadomości Archeologiczne”, Warszawa
„ZOW”	– „Z otchłani wieków”, Warszawa

JUBILEUSZ PROFESORA SŁAWOMIRA KADROWA

W 2016 roku mija okrągła, 60-rocznica urodzin prof. dra hab. Sławomira Kadrowa. Jubileuszowa dedykacja XXXVII tomu „Materiałów i Sprawozdań Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego” wynika nie tylko z szacunku jaki środowisko rzeszowskich archeologów zachowuje od lat dla dorobku naukowego Jubilata, ale przede wszystkim z więzów przyjacielskich i instytucjonalnych. Spróbujemy te wszystkie aspekty jedynie zasygnalizować, bo pełne ich przedstawienie wymagałoby znacznie więcej miejsca i gruntowanej, specjalistycznej analizy.

Sławomir Kadrow urodził się w 1956 roku we Włodawie. Tam też ukończył edukację szkolną, uwieńczoną egzaminem maturalnym (1975), który umożliwił rozpoczęcie studiów archeologicznych w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Ich zakończeniem była praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. dra hab. Stefana Karola Kozłowskiego i obroniona w 1980 roku. Pierwszy okres działalności zawodowej wiąże się z etatową pracą w Muzeum Regionalnym w Krasnymstawie i Biurze Badań i Dokumentacji Zabytków w Chełmie. W roku 1985 roku, po rezygnacji z pracy w archeologicznych służbach konserwatorskich, nasz Jubilat staje się pracownikiem Działu Archeologii Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. Rozpoczyna tym samym pierwszy okres w budowaniu dorobku i prestiżu rzeszowskiego środowiska archeologicznego. Prowadzi w tym czasie badania terenowe (powierzchniowe w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski oraz wykopaliskowe – m.in. stanowiska w Chodaczowie, pow. leżajski; Albigowej i Kosinie, pow. łańcucki), opracowuje archiwalne materiały źródłowe (m.in. sztandarowe w tamtym czasie stanowisko neolityczne Rzeszów – Osiedle Piastów), uczestniczy w organizacji i promocji wystaw. Epizod rzeszowski nie trwa jednak długo. Już w 1988 roku przenosi się do ówczesnego Instytutu Kultury Materialnej PAN Oddział w Krakowie, gdzie pod opieką prof. dra hab. Jana Machnika finalizuje rozprawę doktorską (1990). Kolejne lata są okresem bardzo intensywnej pracy naukowej o czym świadczą liczne i bardzo znaczące publikacje, udział w wielu konferencjach krajowych i międzynarodowych, staże i stypendia zagraniczne (m.in. prestiżowe stypendium Fundacji Humboldta). W 1995 roku uzyskuje habilitację, a w 2003 tytuł profesorski. W latach 1996–1999 związany był z macierzystym Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, a od 2003 do 2014 r. pracował na stanowisku profesora zwyczajnego w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, w 2008 roku pełniąc funkcję jego dyrektora. Był to zatem drugi, bardzo znaczący okres „rzeszowski”. W tej chwili pozostaje profesorem w krakowskim oddziale Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

Charakteryzując sylwetkę Profesora Sławomira Kadrowa należy podkreślić przede wszystkim wielowątkowość Jego działań naukowych. Są w nim przecież niekwestionowane i bardzo cenione w kraju i za granicą osiągnięcia badawcze, dotyczące neolitu i wczesnej epoki brązu czy teorii archeologii. Jest też dydaktyka akademicka (włącznie z kształceniem doktorantów), ale także działalność organizacyjna i badawcza w zakresie prac terenowych. Nie sposób nie zaznaczyć aktywności w Krakowskim Zespole do Badań Autostrad. Zdobyte tam doświadczenie doprowadziło naszego Jubilata do członkostwa w Radzie Programowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz pełnienia funkcji redaktora merytorycznego wydawanego tam „Raportu”.

Skoro o publikacjach mowa, to Profesor Sławomir Kadrow od 2004 roku jest Redaktorem „Sprawozdań Archeologicznych”, najwyżej ocenianego aktualnie czasopisma polskiej archeologii. Pełnił także funkcję Redaktora nowego czasopisma ośrodka rzeszowskiego – „Analecta Archaeologica Ressoiviensia” (w latach 2009–2013). Jest członkiem wielu krajowych i zagranicznych rad redakcyjnych, gremiów recenzenckich (w tym naszych „Materiałów i Sprawozdań...” oraz „Bericht der Römisch-Germanischen Kommission”, “Studii de Preistorie – Asociația Română de Arheologie”). Pełni funkcję współredaktora serii *Studien zur Archäologie in Ostmitteleuropa*. Jest członkiem Międzynarodowej Unii Nauk Pre- i Protohistorycznych (UISPP), Niemieckiego Instytutu Archeologicznego, Komitetu Nauk Pra- i Protohistorycznych Polskiej Akademii Nauk.

W tym rocznicowym tekście nie może zabraknąć bardziej osobistych uwag. Upoważniają do tego wspólne lata studiów a później pracy w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie i Instytucie Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Można zatem stwierdzić, że dane mi było obserwować dzisiejszego Jubilata w zasadniczych momentach Jego zawodowej kariery – najpierw jako studenta, później młodego naukowca i w końcu doświadczonego badacza o ugruntowanej pozycji w świecie akademickim. Każdy z tych etapów łączy się oczywiście z osobistymi wspomnieniami. Nie miejsce i chyba jeszcze nie czas aby o nich szerzej pisać. Wypada jednak stwierdzić, że nasze relacje miały zawsze charakter przyjacielski. Po raz pierwszy do naszego spotkania doszło w trakcie badań wykopaliskowych (praktyk studenckich) grodziska w Czermnie. Dla mnie była to tzw. praktyka zerowa, a dla Sławka kolejna, a wydaje się, że także sposób na realizację swoich fascynacji archeologicznych (co ważne – badane było nie tylko grodzisko, ale i stanowiska z innych epok).

W trudnych chwilach startu zawodowego, już po skończeniu studiów, wzajemnie się wspieraliśmy, zawsze mogliśmy na siebie liczyć, czy to w kwestiach merytorycznych, czy też tych bardziej prozaicznych, wynikających z trudów codzienności lat 80. XX w. Odbyliśmy wiele dyskusji, pomagaliśmy sobie w terenie, razem zgłębialiśmy meandry źródłoznawstwa.

Pojawienie się Profesora Sławomira Kadrowa w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, to zupełnie nowy etap. Być może w jakiejś części był to powrót sentymentalny (w co gorąco wierzę jako niepoprawny romantyk), ale wynikał on zapewne z innych przyczyn – podjęcia nowego wyzwania w zakresie dydaktyki, otwarcia nowej karty badawczej i organizatorskiej. Bardzo szybko się zaaklimatyzował w „nowym” miejscu, uzyskując szacunek współpracowników, a później także podwładnych. Po raz kolejny dały znać o sobie cechy osobowościowe, które zawsze zjednywały mu kolegów, przyjaciół, sympatyków. Ich lista jest długa, ale najważniejsze są dwie – otwartość i konsekwencja w działaniu.

Szanowny Panie Profesorze, Drogi Sławku (powiniennem chyba napisać „Sławciu”, bo tak przecież odkąd pamiętam jesteś nazywany przez kolegów i przyjaciół), niech ten skromny tom naszych „Materiałów i Sprawozdań...” będzie dobrą pamiątką Twojego Jubileuszu 60-lecia. W imieniu Redakcji i całego środowiska archeologów rzeszowskich życzę zachowania dobrej kondycji i siły twórczej, aby Twój zapał nigdy nie wygasł. Ciągłe czekamy na kolejne książki, liczymy na Twoją pomoc, radę i konsultacje.

AD MULTOS ANNOS!

Sylwester Czopek